سوالات ارزشیابی نوبت اول ۱۴۰۵-۱۴۰۴		اداره کل آموزش و پرورش استان اردبیل		نمره	مهر آموزشگاه
سوالات امتحان درس: فنون ۳		مدیریت آموزش و پرورش ناحیه یک			
پایه تحصیلی : دوازدهم انسانی		دبیرستان دوره دوم متوسطه هیات امنایی المهدی			
تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۱۰/۱۷		ساعت آزمون : ..... مدت آزمون: ۸۰ دقیقه			
نام	نام خانوادگی	کلاس	شماره صندلی	نام دبیر	
				قاسمی	

ردیف	سوالات	نمره
	الف) تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره)	
۱	با توجه به محتوای شعر زیر، سرایندهٔ آن کیست؟ «نای آزادی کند چون نـی نوای انقلاب باز خـون سازد جهـان را نینوای انقلاب انقلاب ما چو شد از دست ناپاکان شهید نیست غیر از خون پاکان خون‌بهای انقلاب» الف) هاتف اصفهانی □ ب) نشاط اصفهانی □ ج) فرخی یزدی □ د) فروغی بسطامی □	۰/۲۵
۲	کدام عبارت معرّف «میرزادهٔ عشقی» است؟ الف) در به کارگیری تعبیرات عامیانه و آفریدن اشعار ساده و روان مهارت بسیاری داشت. □ ب) شاعر، روزنامه‌نگار، نمایشنامه‌نویس و نظریه‌پرداز دورهٔ مشروطیت بود. □	۰/۲۵
۳	درستی یا نادرستی گزارهٔ زیر را مشخص کنید. بعد از تهران، شیراز بازار سیاسی و مطبوعاتی پررونقی داشت. درست □ نادرست □	۰/۲۵
۴	کدام یک از موارد ستون «ب» به جملات ستون «الف» مربوط است. (دو مورد در ستون ب اضافه است) الف) او علاوه بر تحقیق و تدریس در دانشگاه در حوزهٔ سیاست و روزنامه نویسی نیز فعالیت داشت. — ب) میرزا آقا تبریزی ب) اولین کسی است که در ایران به نوشتن نمایشنامهٔ فارسی پرداخت. — ب) عارف قزوینی ج) از جمله شاعران وطنی و از موسیقی‌دانان بزرگ عهد مشروطیت است. — ب) محمدتقی بهار ب) ادیب الممالک فراهانی	۰/۷۵
۵	در جدول زیر هر یک از آثار در ستون «الف» را به پدیدآورندگان آن‌ها در ستون «ب» وصل کنید. (دو مورد در ستون ب اضافه است) الف) شمس و طغرا ° — ب) ° میرزا حبیب اصفهانی ب) شمس‌الدین و قمر ° — ب) ° میرزا حسن خان بدیع ب) ° ناظم الاسلام کرمانی ب) ° محمدباقر میرزا خسروی	۰/۵
۶	هر یک از ویژگی‌های زیر مربوط به کدام یک از قلمروهای سه‌گانهٔ فارسی دورهٔ بیداری (مشروطه) است؟ الف) رهایی از قید و بندهای نثر مصنوع و فنی: ( ) ب) استفادهٔ کمتر از ترکیب‌های عربی ناآشنا: ( ) ج) کاربرد راوی سوم شخص در صحنه‌های داستان: ( )	۰/۷۵

www-kanoon-ir

۷	کدام بیت مصداق توضیح زیر است. «گروهی از شاعران دورهٔ بیداری با آگاهی از سنت‌های ادبی به زبان پرصلابت گذشته وفادار ماندند» الف) برکش ز سر این سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند □ ب) چون نگریم ز درد و چون ننالم دزد را چو محرم به خانه کردم □	۰/۲۵
۸	پیامد مربوط به هر یک از موارد زیر را در سبک بیداری به گزینهٔ مناسب آن وصل کنید. (دو مورد اضافه است)	۱

الف) توجه به ارتباط با اروپا و ظهور علوم و فنون جدید	محاوره‌ای کردن زبان شعر
ب) ظهور مطبوعات و گسترش آن در جامعه	توجه به دانش‌ها و فنون جدید
ج) ضرورت‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی	ضعف در کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی
د) توجه صرف به محتوا	هماهنگی ساختار جملات با طبیعت زبان
	افزایش آگاهی همگانی و لزوم تعلیم و تربیت عمومی
	گسترش دایرهٔ واژگان شعر

ب) موسیقی شعر (۶ نمره)

۹	با خوانش ابیات زیر، همسان یا ناهمسان بودن هر یک را مشخص کنید. الف) دلم سر به هامون رها می‌پسندد / سرم بالش از صخره‌ها می‌پسندد ( ) ب) درد عشقی کشیده‌ام که مپرس / زهر هجری چشیده‌ام که مپرس ( ) ج) آب زنید راه را هین که نگار می‌رسد/ مژده دهید باغ را بوی بهار می‌رسد ( )	۰/۷۵
۱۰	در هر یک از ابیات زیر، شاعر از چه اختیار زبانی استفاده کرده است؟ الف) آمد سوی کعبه سینه پرجوش/ چون کعبه نهاد حلقه در گوش ( ) ب) به حُسن و خلق و وفا کس به یار ما نرسد/ تو را در این سخن انکار کار ما نرسد ( ) ج) تو کجایی تا شوم من چاکرت/ چارقت دوزم کنم شانه سرت ( )	۰/۷۵
۱۱	کدام وزن برای بیت زیر ترجیح دارد؟ چرا؟ «تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان‌بین کس واقف ما نیست که از دیده چه‌ها رفت» الف) مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ مستف □ ب) مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فعولن □	۰/۵
۱۲	نشانه‌هایی هجایی بیت زیر را به دو صورت دسته‌بندی کنید و پس از تعیین پایه‌های آوایی، وزن آن را بنویسید. « همت طلب از باطن پیران سحرخیز زیراکه یکی را ز دو عالم طلبیدند»	۴

پایه‌های آوایی				
نشانه‌های هجایی (دسته‌بندی اول)				
نشانه‌های هجایی (دسته‌بندی دوم)				
وزن اول				
وزن دوم				

www.kanoon.ir

ج) زیبایی‌شناسی (۶ نمره)

۱۳	با توجه به ابیات زیر به پرسش‌ها، پاسخ دهید. افروختن و سوختن و جامه دریـــدن پروانه ز من، شمع ز من، گل ز من آموخت منعم مکن از دیدن قد و رخ و چشمش مــن انس به ســـرو و گل و بــادام گرفتم الف) لف دوم را در بیت اول مشخص کنید؟ ب) نشر اول و سوم را در بیت اول مشخص کنید؟ ج) نوع لف و نشر را در بیت اول و دوم مشخص کنید؟ د) به غیر از لف و نشر، چه آرایهٔ مشترکی در این دو بیت به کار رفته است؟ ه) در چه صورتی لف و نشر نامرتب (مشوش) ایجاد می‌شود؟	۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۲۵ ۱
۱۴	در سرودهٔ زیر آرایهٔ «متناقض نما» در کدام قسمت شعر مشهود است؟ مشخص کنید؟ در عصر احتمال به سر می‌بریم/ در عصر شک و شاید/ در عصر پیش‌بینی وضع هوا/ از هر طرف که باد بیاید/ در عصر قاطیعت تردید/ عصر جدید/ عصری که هیچ اصلی/ جز احتمال، یقین نیست.	۱
۱۵	آرایهٔ «تضاد» را مشخص کنید؟ زمین را از آسمان نثار است و آسمان را از زمین غبار.	۱
۶	در بیت زیر کدام آرایه‌ها به کار رفته است؟حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی / «من از آن روز که در بند توأم، آزادم»	۰/۵
۱۷	ابیات را به آرایهٔ به کار رفته در آن وصل کنید. (یک مورد آرایه اضافه است) الف) از طاق ابروانت وز تار گیسوانت هم خستهٔ کمانیم هم بستهٔ کمندیم° °پارادوکس ب) آب آتش‌فــروز عشــق آمد آتش آب ســوز عشــق آمـــد° °تضاد ج) یــار بــی‌پــرده از در و دیوار در تجلـــــی است یا اولی الابصار° °لف و نشر د) بهر این فرمود رحمان ای پسر «کل یوم هو فی شأن» ای پســـر° °تضمین °تلمیح	۱

د) نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)

۱۸	با توجه به ابیات زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. مه من نقاب بگشا ز جمـــــال کبریایی / که بتــان فروگذارند اســاس خودنمـایی شده انتظارم از حد، چه شود ز در درآیی / «ز دو دیده خون فشانم ز غمت شب جدایی/ چه کنم که هست این‌ها گل باغ آشنایی» الف) شاعر این ابیات متعلق به کدام دورهٔ ادبی است؟ ب) چگونه درمی‌یابیم بخشی از این سروده از شاعر دیگری است؟ ج) این کاربرد باعث پیدایی کدام آرایه شده است؟ د) در این ابیات ویژگی سبکی کدام دورهٔ ادبی مشهود است؟	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵

www.kanoon.ir

۱۹	ابیات زیر را بخوانید سپس به پرسش‌ها، پاسخ دهید. غلغلی انداختی در شهـــر تهران ای قلم / خوش حمایت می‌کنی از شرع قرآن ای قلم گشت از برق تو ظاهر نور ایمان ای قلم / مشکلات خلـق گردد از تو آســـان ای قلم/ نیستی آزاد در ایران ویران ای قلم الف) شاعر این ابیات متعلق به کدام دورهٔ ادبی است؟	۰/۲۵
	ب) یک اضافهٔ تشبیهی در شعر بیابید و بنویسید؟	۰/۲۵
	ج) یک آرایه در حوزهٔ «بدیع معنوی» بیابید و بنویسید؟	۰/۲۵
	د) مفهوم آزادی در این سروده را با مفهوم آزادی در سرودهٔ « هر که در بند کسی نیست گرفتار خود است/ صید زلفش شو و آزادی از این دام مجوی» مقایسه کنید؟	۰/۵
۲۰	با توجه به متن زیر از «چرند و پرند» به پرسش‌ها، پاسخ دهید. گفتم: بابا والله من مرده شماها زنده، شما از وکیل خیر نخواهید دید، مگر همان مشروطهٔ خالی چطور است؟ گفتند: برو پی کارت سواد نداری حرف نزن. باری حالا بعد از دو سال سر حرف من افتاده‌اند، حالا تازه می‌فهمند که شأن مقنن (= قانون‌گذار) بالاتر از آن است که به قانون عمل کند. این‌ها را مردم تازه می‌فهمند. من از قدیم می‌فهمیدم، چون گریه‌های مادرم را دیده بودم، برای اینکه چشم‌های مثل ازرق شامی بابام هنوز یادم بود.	۰/۲۵
	الف) بارزترین ویژگی زبانی نثر دورهٔ بیداری را با توجه به متن بنویسید؟	۰/۲۵
	ب) با توجه به نثر فوق، بنیادی‌ترین تفکر و خواست مشروطه‌خواهان چه بوده است؟	۰/۲۵
	ج)کدام بیت به مفهوم «قانون» در متن فوق یکسان است؟ ۱) تا حال جان از شیونم دانی یکایک ای صنم قانون صفت دارد تنم از رشتهٔ جان تارها □ ۲) هر ســر که بــه احتـــرام قانــون خم شد در مسلــک ارباب قلــم محتـــرم است □	۰/۲۵
۲۱	متن زیر را بخوانید و به پرسش‌ها، پاسخ دهید. مخدوم مهربان من از آن زمان که رشتهٔ مراودت حضوری گسسته و شیشهٔ شکیبایی از سنگ تفرقه ودوری شکسته، اکنون مدت دو سال افزون است که نه از طرف بریدی و سلامی و نه از اینجانب قاصدی و پیامی. طایر مکاتبات را پَر بسته و کلبهٔ مراودات را در بسته.	
	الف) مهم‌ترین اثر نویسندهٔ متن فوق، کدام است؟	۰/۲۵
	ب) چند اضافهٔ تشبیهی در متن بالا وجود دارد؟	۰/۲۵
	ج) نمونه‌ای از «سجع» را در متن بالا بیابید و بنویسید؟	۰/۲۵
۲۲	سبک نثر کدام جمله شبیه به سبک دورهٔ بیداری نیست؟ الف) حالا من به تمام برادران مسلمان غیور تریاکی خود اعلام می‌کنم. □ ب) در همین حیص و بیص جناب حاجی ملک التجار راه آستارا را به روس‌ها واگذار کرد. □ ج) تصور مرگ از خیال به در کن و وهم را بر طبیعت مستولی مگردان. □ د) افسوس که زن‌های ایرانی در یک مجلس ناامیدانه زندگانی می‌کنند و با فشارهای زیاد روزگار می‌گذرانند. □	۰/۲۵
	موفق باشید.	**۲۰**